

เบญจมาศพันธุ์ วว.30 (TISTR 30)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
ที่อยู่ 35 หมู่ 3 เทคโนธานี ถ.เลียบคลองห้า ต.คลองห้า อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120
โทรศัพท์ 0-2577-9000

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) โดยนายอิทธิฤทธิ์ อึ้งวิเชียร นักวิจัยอาวุโส ฝ่ายเทคโนโลยีการเกษตร ได้ทำการรวบรวมต้นพันธุ์เบญจมาศจากแหล่งต่าง ๆ ในแปลงปลูกของเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 โดยที่เกษตรกรไม่สามารถยืนยัน และชื่อพันธุ์แหล่งที่มาของต้นพันธุ์เดิม ได้เมื่อคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีลักษณะดี และสวยงามมาทำการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อจากดอกอ่อนแล้ว จึงทำการกระตุ้นให้เกิดการกลายพันธุ์ โดยใช้สูตรอาหารที่มีปริมาณสารควบคุมการเจริญในปริมาณต่าง ๆ และใช้สารเหนี่ยวนำให้เกิดการกลายพันธุ์ เช่น Ethyl methanesulfonate และ Phenazinemethosulfate ที่ระดับความเข้มข้นและระยะเวลาการแช่ต่าง ๆ กัน จากนั้นจึงกระตุ้นให้เกิดเป็นต้นกล้า และนำมาย้ายกล้าปลูกในเรือนเพาะชำสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และแปลงทดลองที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ในปี พ.ศ. 2557-2558 ทำการคัดเลือกต้นที่ลักษณะดอกที่เปลี่ยนแปลงไปจากต้นเดิมและมีลักษณะเด่นที่แตกต่างจากต้นพันธุ์เดิม

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย เบญจมาศ ชื่อวงศ์ Asteraceae ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dendranthema grandiflorum* (Ramat.) Kitam. ชื่อสามัญ Chrysanthemum ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ล้มลุก

ต้น สูง 0.5-1.2 เมตร ผิวเปลือกต้นและกิ่งเป็นลายทางตามแนวยาว ค่อนข้างเกลี้ยง สีเขียวอมเทา

ใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปร่างใบมีหลายรูปแบบ ตั้งแต่ค่อนข้างกลมถึงรูปไข่หรือรูปใบหอก ปลายแหลม โคนตัดหรือสอบแหลมคล้ายรูปลิ้นแฉกรูปฐานหัวใจ ขอบเว้าเป็นพู 3-5 พู รูปกลมหรือรูปไข่ ขอบเว้าเป็นจักหยาบ ๆ ปลายมนและเป็นติ่งเล็ก ๆ แผ่นใบหยาบ ด้านบนสีเขียวอมเทา มีขนสีขาวประปราย เส้นกลางใบและเส้นแขนงใบสีขาวเด่นชัด ด้านล่างสีเขียวอมเทามีขนหนาแน่นกว่าด้านบน

ช่อดอก เบญจมาศพันธุ์นี้จัดเป็นประเภทที่มีดอกขนาดเล็ก แต่ละกิ่งมีหลายดอกและมี 3-4 กิ่งต่อต้น (spray type) ช่อดอกแบบช่อกระจุกแน่น (head) ออกที่ปลายยอดและที่ซอกใบใกล้ ๆ ปลายยอด ประกอบด้วยดอกย่อยขนาดเล็กจำนวนมาก ดอกวงนอก (ray floret) เป็นดอกเพศเมีย มีหลายชั้น กลีบดอกขนาดใหญ่ โคนเชื่อมเป็นดอก ดอกกลาง (disk floret) เป็นดอกสมบูรณ์เพศ กลีบดอกเป็นหลอด ปลายแยกเป็น 5 แฉก เกสรเพศผู้ 5 อัน อับเรณูยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร รั้งไข่เกลี้ยง ยอดเกสรเพศเมียแยกเป็น 2 แฉก

ลักษณะเด่น 1. ดอกซ้อน (decorative) มีลักษณะคล้ายฟูเชียร์เพราะประกอบด้วยกลีบดอกวงนอกเป็นส่วนใหญ่ แต่แตกต่างกันตรงที่กลีบดอกของดอกวงนอกบริเวณรอบนอกมีความยาวกว่ากลีบดอกของดอกวงนอกที่อยู่บริเวณด้านใน จึงทำให้รูปทรงของดอกดูแบนกว่าเป็นดอกซ้อนมีขนาดใหญ่

2. ต้นพันธุ์เดิม เส้นผ่านศูนย์กลางของดอก 7.1 เซนติเมตร ความกว้างของกลีบดอก 1.4 เซนติเมตร สีของดอกตูม แดงม่วง (Red-Purple 64D) สีกลีบใจกลางดอกบาน แดงม่วง (Red-Purple 60C) สีกลีบดอกชั้นนอก แดงม่วง (Red-Purple 62D)
3. ต้นวว.30 เส้นผ่านศูนย์กลางของดอก 5.6 เซนติเมตร ความกว้างของกลีบดอก 1.4 เซนติเมตร สีของดอกตูม เทาม่วง (Grayed-Purple 186A) สีกลีบใจกลางดอกบาน เทาม่วง (Grayed-Purple 184C) สีกลีบดอกชั้นนอก เทา (Purple 75C)

ต้นพันธุ์เดิม

พันธุ์ วว.30 (TISTR 30)